

ved andre Statsudgifter, f. Ex. med Hensyn til Hovedlandeveiene, og man vilde, da maaskee ogsaa kunne opnaae igjen at faae et Overflud i det lærde Skolevæsens Regnskab og dermed komme de mindre begunstigeede Kjøbstæders Skolevæsen tilhjælp. Af det Statsregnskab, der idag er blevet omdeelt til os, sees det, at der i det sidste Aar har været en Underbalance, og det endog paa 16,000 Rdl. (Jeg skal ved denne Leilighed med en anden æret Taler (Tscherning) beklage, at Statsregnskabet først saa sildig er blevet omdeelt til os, og jeg kunde dertil føie en Betslagelse over, at vi endnu ikke have modtaget en Udsigt over de communale Regnskaber for Aaret 1859).

Dernæst blev der i den Betænkning, der blev afgivet ifjor, henledet Ministeriets „Opmærksomhed paa, om ikke den for privat uddannede Seminarister oprettede Examen burde undviges saaledes, at den ogsaa kunde omfatte de paa Seminarierne uddannede og gjøre de af disses Lærere afholdte Afgangsprøver overflødige“. Jeg tvivler ikke om, at den ærede Minister ogsaa har draget denne Sag ind under sin Overveielse, men da der ikke, saavidt mig bekjendt, er skeet nogen Forandring i de forhen gjældende Bestemmelser, vilde det vist være ønskeligt, om vi kunde faae Grunden dertil oplyst. Det synes idetmindste mig ubilligt og unødvendigt, at en Examen, der har en saaa stor og væsentlig Indflydelse paa de Bedkommendes Fremtid, skal afholdes under saa forskjellige Forhold, som det for Dieblirket er Tilfældet.

Jeg kommer nu til Sorø Akademi. Med Hensyn hertil henlede Finantsudvalget for 2 Aar siden „Ministeriets Opmærksomhed paa den uheldige Stilling, hvori dette Institut var kommet som Raangiver af en saa bethdelig Sum til Theatret“, og udtalte „den Overbeviisning, at Ministeriet vilde lade det være sig særlig magtpaaliggende at paasee Akademiets Interesser i denne Henseende varetagne“. Det fore-

kommer nu ikke mig, at man kan sige, at Akademiets Interesser i nogen særlig Grad ere varetagne ved det Forslag, som foreligger os iaar, at Renten og Afdrag paa et Laan af den Størrelse, nemlig 203,000 Rdl., skal stee ved selve Akademiets Overflud. Det synes mig, at det havde været naturliger, at henvise Theatret, naar det ikke var istand til selv at tilvejebringe det Nødvendige, til Kjøbenhavns Commune, saaledes som det ogsaa tidligere har været foreslaaet i denne Sal. Med al den Gavn, som Theatret kan gjøre det hele Land, er det dog vist, at det især maa være til Nytte for den By, hvori det daglig virker, og naar det ikke har kunnet vinde saamegen Anerkjendelse her, at Byen vil bidrage noget, bidrage f. Ex. paa saamme Maade som Randers har bidraget til sin lærde Skole ved at opføre en særlig Bygning dertil, saa skal jeg, i hvor ondt det end ellers vilde gjøre mig, med Rolighed see Theatret gaae den Fallit imøde, som den ærede Rigsdagsmand her foran (Tscherning) saa ofte og saa længe har forudsagt. Dertil kommer, at jeg ikke kan see Andet, end at en saadan Anvendelse af Sorø Akademiets Overflud ogsaa vil komme til at ramme de andre Instituter, hvortil Akademiets Midler hidtil have været anvendte. Den ærede Minister beroligede os rigtignok med, at han netop havde valgt denne Maade, for derved at sørge for, at de andre Formaal ikke skulde lide, men det kan dog ikke, synes mig, være Andet, end at Unndragelsen af en saa stor Capital nødvendigviis maa virke hæmmende, idetmindste naar det gjælder en Forøgelse af de allerede bestemte Tilflud. Den ærede Minister kom til at nævne i sit Forsvar, at vel havde Holberg ikke udtrykkelig i sit Testamente villet have Noget anvendt til Theatret, men han havde heller ikke udtalt, at Noget skulde anvendes f. Ex. til Bondehøjskoler. Det var mærkeligt nok, at det netop skulde være det Exempel, der først kaldt Ministeren, paa Sinde. (Hør!).